

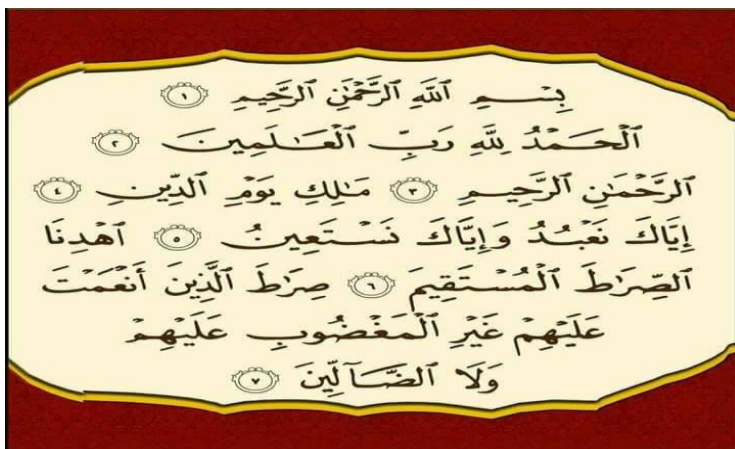
بہ شیوہی سہر دہ میانہ

مانای فاتحہ بزانیہ

گہورہ ترین سورہی قورئانیہ

ویردی رپوژانیہی موسلمانہ

گہنجینہی خاوهن ئیمانہ

لیکدانه وهی ئایه ته کان

ده چینه خزمهت گه وره ترین سوره ی قورئان.. که سوره تی فاتیحایه بی گومان
حه یفه ماناومه بهستی نه زانی .. که بهرده وام له خزمه تی دا میوانی

۱- (بسم الله الرحمن الرحيم): به ناوی خوی به خشنده ی میهره بان
زورینه ی زانایان له سه ر ئه وه ن که (بسم الله الرحمن الرحيم) ئایه تی که
له سوره تی (فاتحه) به پیچه وانه ی سوپه ته کانی تره وه، ئه مه ش ئه وه
ده گه یه نی که خوی گه وره ده یه ویّت به مروّقه کان رابگه یه نیّت که ئه م
سوره ته به ناوی په روه ردگار تان ده ست پی ده کات، که واته ئه ی
ئیمان داران ئیوه ش هه موکار یکتان به ناوی خودا وه ده ست پی بکن .

۲- الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ...: سوپاس وستایش بو په روه ردگاری
جیهانیان وخواه نی گه ردون، (حه مد) بریتیه له سوپاسگوزای خوا به
گوفتار که ئاره زومه ندانه یه وه مروّقه به پره زامه ندی خوی ئه م سوپاسه
ده کات (حمد عام تره گشتی و فراوان تره له شوکر)، (شکر) ئه وه یه که
له به رانه بری نعمه تدا ده وتریّت به کردار وگوفتار ئه نجام ده دریّت

۳- الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ...: خواهنی رهحم و سۆزیک ی ئیجگار زور و میهره بانی
نه پراوه یه، ئه مه ش دووناوی پیروزی په روه ردگارن، که هه ردوکیان
به لگه ن له سه رسۆز و میهره بانی و به خشنده یی خوی گه وره، هه ندیک
له زانایان پییان وایه (الرحمن) رهحمی فراوانی خوی گه وره ده گه یه نی
له دونیادا که باوه رداروبی باوه ر ده گریته وه، به لام (الرحيم) تاییه ته به
رهحمی خوی گه وره بو ئیمان داران له قیامهت دا (اللهم ارحمنا).

۴- مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ...: پهروهردگارخاوهن وسهرداروماليكى پوژى سزاويداښته، بهشيويهيك پهروهردگارله ورؤژداپاداښتى بهنده چاكهكارهكانى دهداتهوهوسزاش له تاوانبارهكانى دهسينيټ.

۵- اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ...: ئهى پهروهردگار ئيمه تهنه زاتى بهرزى تودهپرسين وهتهنها داواى يارمهتى وكومهكيما له تودهكهين.

۶- اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ...: دهى كهواته ئهى خواى گهوره توش ريمنونيمان بكه وهيدايتمان بدهبو سه رريگاي راست، بو يگا و ريپازه راستهكهى خوت كه ئاينى پيرو زى ئيسلامه، له سهر ئه و ريپازه شه قامگيرو دامه زراومان بكه به هميشه يى.

۷- صِرَاطَ الدِّينِ اُنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ، غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ... : ريپازى ئهوانه ي له نازونيعمه ته به رزه كاني خوت پيټ به خشيون، نه ك ريگا و ريپازى ئهوانه ي خه شم وقينى تو يان ليكراوه، كه مه به ست پيى جوله كه كانه، ههروه هانه ي خواى گهوره نه مان خه يته سهر ريپاز و ريگاي نه و كه سانه ش كه سه رگه ردان و گومرا بون له گا وره كان، ئهوانه ي پهروه رديگار نيعمه تي خوى به سه ردار شتون (له نايه تيكي تردا با سكر اوه) له پيغه مبه ران و راستگويان وشه هيدان و پيا و چا كانن، به راستى ئهوانه چا كترين ها وړى و ها و ه ل ن.

{كهواته ريگاي باوه رداران زانينى حه ق و راستيى وشو ينكه تنيټى} له كو تايى ئه م سوره ته پيرو زه دا سوننه ته بليټ (نامين) واته: ئه ي خوايه ئه م داواكارى و پار نه وه مان ئى قبول بكه.

فہزل و گہورہی سورہتی فاتیحہ

فاتیحافہتھی دلانہ.. گہورہترین سورہتی قورثانہ.. ئہوہی نایزانئ
سہرگہردانہ.. قہردئ زئپرلای زہرہنگہرانہ:

ئہم سورہتہ ہہرچہندہ ژمارہی ئایہتہکانئ کہمن، بہلام ہہموو ماناو
مہبہستی ئیسلامیان تئداکو بؤتہوہہرلہبنہماکانئ ئیسلام وئیمان و
پیروباوہرو پؤژئ دوایی وناووسیفہتہ جوانہکانئ پہرورہدگار و
رئبازی پئغہمبہران وپیاوچاکان، پئغہمبہری خواء صلی اللہ علیہ وسلم لہوہسف و
گہورہی ئہم سورہتہدافہرمویہتی:

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِي التَّوْرَةِ، وَلَا فِي الْإِنْجِيلِ ، وَلَا فِي الزَّبُورِ، وَلَا فِي
الْفُرْقَانِ مِثْلَهَا، إِنَّهَا لَهِيَ السَّبْعُ الْمُثَانِي وَالْقُرْآنُ الْعَظِيمُ الَّذِي أُوتِيَتْهُ (روہ الترمذئ)
واتہ: سوئندبہوکہسہی گیانی منئ بہدہستہ خوائ گہورہ نہیناردؤتہ
خوارہوہلہوئنہی ئہم سورہتہ نہلہتہورات ونہلہئینجیل نہلہزہبورو
فورقاندئا، کہحہوت ئایہتہدوبارہ بووہ کہیہوقورثانی بہرزوبہرئزہکہپئم
دراوہ، لہسہرناوبرانی بہ(سبع المثنائئ)قسہی زؤر کراوہ لہوانہ:
چونکہ ئہم سورہتہ بہردہوام لہپرکعاتئ نوئزہکان شہوانہورپؤژانہ
دوبارہ دہبئتہوہ، وہک خؤراکی پؤژانہی رؤحہ بؤتؤی موسلمان
خؤراکئش رؤژانہبہردہوام پئوئستہ دوبارہبکرئتہوہبؤیہ فاتیحہ
بہردہوام دوبارہ دہکرئتہوہ، وہلہبہر زؤرچیکمہت وفہلسہفہی ترئش
تہنانہت کتئبئکئ تائبہن دانراوہبہناوی نہئنیہکانئ دوبارہ بونہوہی
فاتیحہ(الاسرارفی التکرار).

زانیت که ژماره‌ی نایه‌ته‌کانی‌ جه‌وتن به‌رده‌وام دوباره ده‌کری‌نه‌وه،
 دیاره رۆلی ژماره‌جه‌وت زۆره‌له‌بونه‌وه‌ردا ئاسمان وزه‌وی جه‌وتن
 له‌نوێژداله‌سه‌رحه‌وت ئی‌سک سوجه‌ده‌بری، مه‌رجه‌کانی (لااله‌الاالله)
 جه‌وتن، ته‌وافی ده‌وری به‌یت و سه‌فاومه‌روه‌وبه‌رده‌کانی ره‌جم له‌ جه‌ج
 جه‌وت جه‌وتن، جه‌وت کۆمه‌ل له‌ژیرسی‌به‌ری عه‌رش‌ی خواحه‌شرده‌کری‌ن
 جه‌وت تاوانی له‌ناوبه‌ره‌یه‌ سه‌ره‌نجامه‌که‌ی جه‌وت ده‌رگای دۆزه‌خه.
 له‌نیشانه‌ی گه‌وره‌یی ئەم سوره‌ته‌یه‌ که‌پوکنی نوێژه‌هه‌رکه‌س بی‌زانی
 وه‌نوێژدا نه‌یخوینی نوێژه‌که‌ی به‌تاله‌ دروست نیه‌، وه‌ک سه‌ردار و
 پی‌شه‌وامان پی‌غه‌مبه‌ری خوا^{صلی‌الله‌ع‌یه‌وآله‌س‌له‌م} فه‌رمویه‌تی: (لاصلاة لمن لم یقرأ بفاتحة
 الکتاب) (أخرجه البیهقی).

ئایا پرس‌یوته‌بوچی فات‌ی‌حاله‌سه‌ره‌تای قورئان دانراوه‌؟

بوچی به‌گه‌وره‌ترین سوره‌تی قورئان ناوبراوه‌؟

بوچی پی‌ی وتراوه‌دایکی کتیب و قورئان (ام القران، ام الکتاب)؟

چونکه‌ پوخته‌و کورت‌کراوه‌ی هه‌موو قورئانه‌، له‌به‌رگرنگی و گه‌وره‌ییه
 که‌ناوی زۆری لێ‌نراوه‌ (پی‌شه‌واقورتوبی) (۱۲) ناوی هیناوه‌وه‌ه‌ندیکی
 ترتا (۲۱) ناویان بوئه‌م سوره‌ته‌ هیناوه‌، وه‌ک: (الحمد، الفاتحه، الاساس،
 الشافیة، الکافیة، ..هتد).

* له‌هه‌رکه‌س پی‌رسی وشه‌ی (أمی) مانای چیه‌؟ بی‌سی و دوویه‌کسه‌ر
 پی‌ت ده‌لی واته‌ نه‌خوینده‌وار، به‌لی له‌روی زمانه‌وانیه‌وه‌پراسته‌، به‌لام له
 مه‌زه‌بی ئیمام شافیعی (أمی) نه‌خوینده‌وار که‌سیکه‌ فات‌ی‌حای ره‌وان نه‌بی

(زورجار له تاقیکردنه وهی) اثبات الاهلیه) مجلسی علمی ئەم پرسیارهه
ده کرد به هه له وه لآمیان ده دایه وه).

خه لکیکی زور له خه تم و خویندنه وهی ئازیه به لآم له تیگه یشتن و کار
پیکردنی بی ئاگایه! که ئەم هه موو حیکمه ت و فه لسه فهی تی دایه
واده زانی بو پرسه ی مردوان دانرایه!!

فاتیحه داواکاری و په یوه ندییه له نیوان به نده و خوا ی گه وره دا:

له فه رموده یه کی قود سیداخوا ی گه وره فه رمویه تی:

قسمت الصلاة بيني وبين عبدي نصفين ولعبدني ما سأل، فإذا قال العبد الحمد
للّٰه رب العالمين، قال الله تعالى: حمدني عبدي، وإذا قال: الرحمن الرحيم، قال
الله تعالى: أتني علي عبدي، وإذا قال: مالك يوم الدين، قال: مجدني عبدي وقال
مرة: فوض إلي عبدي، فإذا قال: إياك نعبد وإياك نستعين، قال: هذا بيني وبين
عبدي ولعبدني ما سأل، فإذا قال: اهدنا الصراط المستقيم صراط الذين أنعمت
عليهم غير المغضوب عليهم ولا الضالين، قال هذا لعبدني ولعبدني ما سأل (وفي
رواية) قسمت الصلاة بيني وبين عبدي نصفين، فنصفها لي ونصفها لعبدي)^١

واته: له نیوان خوّم و به نده که مدا نو یژم کرد وه به دوو به شه وه وه بو
به نده که مه ئە وهی داوا ی ده کات، که سه ره تای سوره ته که سو پاس و
ستایش و به گه وره دانانی خوا دایه که بو خوا یه، له (ایاک نعبد و ایاک نستعین)
به دا وه تا کو تایی داوا کاری به نده یه و فه رمویه تی ئە وهی بییه وی پی
ئه ده م، (له به رگه وره یی فاتیحیه له فه رموده که دا به نو یژ ناوی برد وه
چونکه بنه مای سه ره کی نو یژه، وه ک چو ن حه ج ناو برا وه به عه ره فه).

١- (رواه مسلم وأصحاب السنن الأربعة).

فاتیحہ جوڑہ کانی یہ کتا پہ رستی ویہ کخواناسی (توحید) ی له خوگرتووه

بیگومان تیگه یشتنی راست و دروست بوعه قیده ویروباوه پرچاکترین شته له نیسلامدا، چونکه عه قیده ی نقصان موسلماننی نقصانی لی ده که ویته وه، کاتی ده لیی (الحمد لله رب العالمین) سوپاس وستایش بو خوی په روه ردگار، نه وه توحیدی (ربوبیة) داننانه به وه که خوی که وره په روه ردگاری بونه وره، کاتی ده لیی (ایک نعبد) واته خوی ته نها و ته نیا به ندایه تی بو توده که نه وه ته وحیدی (ألوهیة) که ده بی به ته نها به ندایه تی بو بکه ی دوربی له شیرک (ایک) مفعوله و پیشکه وتوه بو حصره. جاریک عه لمانیه که به مه بهستی تانه و ته علیق له زانایه که ده پرسنی ماموستا گرفتنی نیمه نه وه یه که هه ندیک ده لین فاتیحاده گا هه ندیکیش ده لین ناگا؟ ماموستاله وه لام دا پیی ده لی: بگایان نه گا گرفت نیه به لکو گرفتنی سه ره کی نه وه یه که نیوه برواتان به فاتیحا نیه.

به سه نج وهه نویسته له سه رنایه ته کان بوسته حی که مت وفه له سه فه مه به سه (سه ره تاهه موشتیک به ناوی خوا ده ست پی بکه:

کاتی ده لیی (بسم الله الرحمن الرحیم) به ناوی خوی به خشنده ی هیهره بان، واته بیرت نه چی توی موسلمان له هه موکردار و گوفتاریکی باشدا هه به ناوی خوا ده ست پی بکه، چونکه هه رشتیکی گرنگ به ناوی خوانه کریت بی به ره که ت و دوا پر او ده بی ت، وه که له پیغه مبه ری سه ردار و سه روه رمان ریوایه تکراره (کل أمر ذی بال لا یبدأ فی ه بسم الله فهو أقطع، أبتن) / (حسن لغیره، ابن باز).

* ئایا (بسم الله..) به دهنگی نزم بخوینری یان به ناشکرا؟

ههردولای دروسته چونکه به لای ههندی له زانایان ئایه تی نیه له فاتیحا
* په له مه که له کاتی خویندنه وه دامافی پیته کانی بده له (مخرج وصفات)
(۱۴) شه ددهی تیدایه به نه خویندنه وهی ههیه کیکیان پیتیکت په پراندوه
(۲) ناوه پیروژه کانی خواله م سوره ته دا:

جیی سه رنجه که له سه ره تاوه دهستیکی ئایه ته کانی گه وره ترین
سوره ت به گه وره ترین و سه ره کی ترین ناوی خوای گه وره یه (الاسم
الاعظم) که هه ریه که له م ناوه پیروژانه ی خوای گه وره ی له خوگرته وه:

{ أَللَّهُ، الرَّحْمَنُ، الرَّحِيمُ، مَالِكِ، الرَّبِّ }

۱- الله: گه وره ترین و سه ره کی ترین ناوی خوایه، شتی تری له گه ل به
کارنایه و زیاتر له (۲۲۰۰) جار له قورئاندا دوباره بوته وه و بو به سه ره تای
(۳۳) ئایه ت که یه کی که له و ئایه تانه گه وره ترین ئایه تی قورئانه ئه ویش
ئایه تی کورسیه بیزانه، (الله) ئه صله که ی (الاله) واته په ستر او، خوای
گه وره فه رمویه تی: {وَالَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ} البقرة/ ۱۶۳
۲- الرَّحْمَن: وه ک ناوی الله بو که سی تر ناوتری، (۱۱۴) جار له قورئاندا
دوباره بوته وه، (الرَّحْمَن) (صیغه مبالغه) به له سه ره وه زنی (فعلان) واته زور
به به زه ییه، له دنیا دا بو سه رجه م روڤه کان بی جیا وازی، روحم و
به زه ییه که ی وه ک تیشکی خو ره مو بونه وه ری گرتوته وه
(ورحمתי وسعت كل شيء ء)،

۳- الرَّحِيم: له سهر وهزنی (فعیل) واته بهزهیی و بهخشینی بهرده و امه لیی جیانا بیته وه، (۲۲۸) جار له قورئاندا هاتوه، ئه مه یان تایبته ته به پروا داران له قیامته چونکه سه ختیره و پیوستی زیاتر به روحمه وهك فه رمویه تی (.. وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا)، له فه رموده دا هاتوه بهزهیی خوی گه وه (۱۰۰) به شه (۹۹) ی بو قیامته ته که نه وهش ده رگای ئومید زیاتر ده کاته وه بو پروا داران به تایبته تا وانباران، دهی توش له ناو ئه م هه مو روحم و بهزهیی ده بهزهیی به له گه ل مال و مندا ل و ده ورو به رداله گه ل ژینگه و ژیاندا،

۴- رب، رَبِّ الْعَالَمِينَ: پهروه ردگاری جیهانیان و خاوه نی گه ردون، پهروه ردگار و دروستکار و به دهینه نری هه مو وشتیکه و پهروه ردیاری سه په رشتیاری هه مو دروستکار وه کانی کردوه، له به رگرنگی و گه ورهیی زیاتر له (۵۰۰) جار له قورئاندا و باره بو ته وه به شیوازی جیاواز، هه ر سی ناوی (الله، رب، الرحمن) بنه ماوسه رچاوهی ناوه پیروزه کانن که له م سوره ته پیکه وه هاتون .

۵- المالك، (مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ): پهروه ردگار خاوه ن و مالیک و مه لیکی پوژی دواییه که تیایدا سزا و پاداشت ده داته وه، ده سه لات هه موی بو خوایه و تو له له سه تمکار ده ستینی و پاداشتی چاکه کار ده داته وه، دهی باله و پوژه بترسین که حسابی وردودرشتی تیا ده کری و سه رجه م نهینه کان له و پوژه دا ئا شکراده بن.

(اللهم لا تخزينا يوم القيامة يوم الحسرة والندامة).

۳) فاتحجا دهرمانی دهردانه.. شیفای نه خوشیانه .. پاریزهری ئینسانه

* کاتی دهلیی (الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) واته: سوپاس وستایش بو پهرهردگاری جیهانیان وخواهونی گهردون، نه وه دورت دهخاته وهله دهردی هه سودی! چونکه هه سود دنیا په رسته له به رمالی دنیا هه سودی به خه لک دهبا لیره دا دنلیا ده بی که نه م بونه وهره خوا خواه نیه تی وهه ر که سه به شی خوی بو دیاری کردوه ئیتر نه م بوچی هه سودی بیات که خوای به وانی داوه و به نه می نه داوه .

* کاتی دهلیی (الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) واته: خواهونی په رحم وسوزیکی ئیجگار زور، نه وه پرزگارت دهکات له نائومییدی، که په رحمی نه وه نده زور و نه پراوهیه ئیتر دهرگای ئومیید دهکات وهله فیکروخه یالی پوچ و بهر ته سک پرزگارت ده بییت (نه وهی لای به نده خه یاله لای خوابه تاله) وهک نمونه ی ئومیید و ره جابه لوتفی خودا له سه رکیلی قه بریک نوسرابو:

نه وا هاتم به ره ولای تو خودایه .. جیم هیشت هه رچی دوست و ناشنایه گونا هم زور نه هینده ی میهره بانیت، که ناترسم له بهر په رحم و ره جایه .

{ زانایان ده لیین: ئیمانی پروادار وهک بالنده یه که سه ره که ی خوشه ویستی خوابی و به دوو بالی ترس و ئومیید (خوف ورجا) به ره ولای خوابه رزده فری، نه م نایه ته ئومییدی په رحم وسوزو به خشینه نایه تی دوا ی نه میش که باسی حیسابی قیامه ته و پرۆژی سزاو پادا شته بالی ترسانه تاله ترسی خوا دوربی له خراپه و ته و به بکه ی }

* كاتى دەلىيى (مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ) پەرۋەردىگارخاۋەن ومالىكى پۇژى سزاويداشتە، لەۋە تىدەگەين كەدەسەلەت ھەموى بۇخاۋايە وتۆلە لە ستەمكار دەستىنى، ئەۋكاتە ھەلدەستى بە ئەنجامدانى ئەركى خوا پەرستى ودوركە وتنەۋە لە خراپە وتاوان، ۋە پزگارت دەكات لە ئارەزو پەرستى ونە ترسان لە خوا.

* كاتى دەلىيى (إِيَّاكَ نَعْبُدُ) خودايە ئىمە تەنھا تۆدە پرسىن:

(بەندەى تۆم بەندەى كەس نىم.. بەندەى ئارەزو ھەۋەس نىم)

كەزانىت بەندەى خاۋى ئەۋاھە موو كارەكانت بۇرە زامەندى خوادەبىت نەك بۇسوپاسى خەلك بەۋەش پزگارت دەبى لەرپابازى چونكە كەسى رپاباز خەلك پەرستە نەك خاۋاپەرست، كارەكانى لە بەرخەلكە خەلكىش رازى نابى ۋە قىيامە تىش ھىچيان پى ناكرى بوى، بەداخە ۋە كەزۇر بەى خەلك بۇخاۋيان ناژىن بۇخەلك دەژىن بەدرۇدوۋ پويى ومجامەلات و ماستاۋ كردن خەلك رازى دەكەن لە فەرمانى خوا دەردەچن خوا تورە دەكەن (پەنا بە خوا).

* كاتى دەلىيى (وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ) ئەى پەرۋەردىگار ئىمە داۋاي يارمەتى ھەرلە تۆدەكەين، كەزانىت سەرچاۋەى ھىزوتوانات خودايە وتۆلاۋازى بى ھىزى ئەۋەدەبىتە ھوى پزگار بونت لەلوت بەرزى وخۇبەگەۋرە زانين چونكە (متكبر) خۇپەرستە، ديارە (كبر) ىش ۋەك ھەسودى نەخۇشپەكى دەرونيە ۋە چارەسەرىش تىگە يىشتنە لە مانا ۋە مەبەستى فاتحا.

{ ابن القيم ته نهاله سه ره ئم ئايه ته كتيبي (مدارج السالكين) ي له چوار بهرگ دانوسيوه، چونكه به ندياهه تي راسته قينه له م فيتنه ي ئاخريزه مانه كاريكي گرانه، خو شه ويستان فه رمويه تي هه ركه س له ئيوه بزيهت له مه ودوا دوه ره كي وپه رته وازه يي زورده بيني، چاره سه ريش ده ست گرته پا به ندبونه به سوننه ته كاني من وخه ليفه كانم:

عن أبي نجیح العبراض بن سارية رضي الله عنه قال وعظنا رسول الله ﷺ موعظة بليغة وجلت منها القلوب وذرفت منها العيون فقلنا يا رسول الله كأنها موعظة مودع فأوصنا قال أوصيكم بتقوى الله والسمع والطاعة وإن تأمر عليكم عبد حبشي وأنه من يعش منكم فسيري اختلافًا كثيرًا فعليكم بسنتي وسنة الخلفاء الراشدين المهديين عضوا عليها بالنواجذ وإياكم ومحدثات الأمور فإن كل بدعة ضلالة (رواه أبو داود والترمذي وقال حديث حسن صحيح)

{ جاچ ري بانوته ريقه تيك چا كتره له ري بانو ري گا سه ره كيه فرا وانه كه ي پيغه مبه ره ﷺ، سه يره له راسته ري گا ي سه ره كي لاده دن بو بار ي كه ري بان ئه وه شيعه و جعفريه معتنه زيله يه قادريه و نه قشيه و سوه ره وه رديه و حيزبيه و نه حمه ديه و... هتد) بو راسته و خو شوين قورئان و سوننه ت نه كه وين به سوده رگرتن له زاناياني پيشين، تاله ته فره قه وپه رته وازه يي پزگار بين {
* كاتي ده لئي (اهدنا الصراط المستقيم) ئه ي خواي گه وره تو ش ري نموني مان بكه هيدايه تمان بده بو سه ري گا ي راست، كه زانيت خودايه كت هه يه حه زده كات لي ي بپار يته وه، وه لامت ده داته وه ئه واهه ست ده كه ي كه به ته نيانيت به وه پزگارت ده بيت له نه خو شي گوشه گيري وبى كه سي

دیارهه موکس ریگه و پربازی خوی به راست دهرانی به لام راست
 نه ویه له ته رازی خوادا راست بیٚت که قورئان و سوننه ته، وه ک خوی
 که وره فرمویه تی: ﴿وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ
 بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ۚ ذَلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ نه مه ریگای راستی منه و شوینی
 بکه ون مه که ونه شوین باریکه پریان، په روه ردگارتان به و شیوه یه
 رینمونی کردون تاله پریزی ته قواداران بن، به لام له کویدا جه ختی
 له سه ره نه مه و ه صیه ته نه مه رینماییه کردو ته وه؟ له سوره تی فاتحادا وله
 نایه ته دا (اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ).

* کاتی ده لیبی (صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ، غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ)
 واته بمانخه یته سه ر پربازی نه وانه ی نبعمه تی خوت پی به خشيون، نه ک
 پربازی نه وانه ی که وتونه ته به رخه شم وقینی تو، که مه به ست پی
 جوله که کانه، وه نه مان خه یته سه ر ریگای نه وکه سانه ی گومرا بون له
 گا وره کان، پیشه وا (ابن کثیر) ده لیت: (غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ) نه وانه که
 حه قیان بو ده رکه وتوه به لام لایاندا وه لیبی، (الضَّالِّينَ) نه وانه که حه ق و
 ناحه قیان تی که ل کردوه گومرا وسه رگه ردان بون، که واته ریگای
 باوه رداران زانینی حه ق و راستی و شوینکه تنیتی، جاوه نه بیٚت نه مه
 نایه ته تایبته بیٚت به گهل ونه ته وه یه کی دیاری کراو به لکوهه موئه وانه
 ده گریٚته وه که پشتیان له حه ق و راستی کردوه یان حه ق دهران شوینی
 ناکه ون {نَيْسَتَا زَوْرِيكْ له خه لکی هه ربه (هه ویه) و پیناس موسلمانن
 به تایبته له نایدیای چه پ و عه لمانی} زوربه یان دهران که حیزب و

حکومه ته کان دورن له ئیسلامه تی ونیشتیمان پهروه ری به لام دهلی ناچارین چی بکهین دهسه لات نیه، راستیه که ش دهنانی وله گه لی دانیه به ودهش زوریک له موسلمانان وه که له فهرموده داهاتوه (بون به که فی سهر ئاو) بون به ناوی بی ناوهروک زورو بو، به ناو ملیارونیوی موسلمان و (۵۷) دهوله تی ئیسلامی هه یه به لام یهک ولات نیه حوکمی خوافه رمان په وابی که زانیت نیعمه تی دنیا و قیامت (عیلم و عمل) ه نه زانین گو مراییه و زه لیلیه، ئه وکات به هوییه وه پزگارد ه بییت له سه رشوری و زه لیلی دنیا و قیامت، دور ده بی له ده مارگیری نه ته وه یی مه زه بی ئینت مات ته نها بو قورئان و سوننه ت ده بی.

ریزه بندی ئایه ته کانی فاتیحه مرو ق فیری ئه ده بی نزا و پارانه وه ده کات:

له قوناغی یه که مدا: سو پاس و ستایشی پهروه ر دگار ده که ی

(الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ)

له قوناغی دو وه مدا: دانانه به به ندایه تی بو خوا (إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ)

له قوناغی سییه مدا: دا واکردن پارانه وه (اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ)

له قوناغی چواره م: به رده وام بون ودا کوکی کردن و دوباره کردن وه ی

له سه ردا واریه کان (صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ، غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ)

* له دوعا ونزای فاتیحه دا ئاماز به وه ده کریت که موسلمانان وه کویه که

جه سته ن که ده فهرمویت (اهْدِنَا...) واته ری نماییمان بکه به (جمع) هاتوه

نافه رمویت (اهدنی) ری نمایم بکه، ئه مه ش هاندانه بو پیکه وه ژیان بو

ته بایی و برایه تی، ئیتر ئه م په رته وازه ییه بو؟! که هه مو برای ئیمانین.

سورەتى الفاتحە بۇ شىفاو خۇپاراستن بەسودە

(عبدالدايم الكحيل) دەلى: لەرىگەى ئەزمونەكانمەوہ لەگەل ئەم سورەتە پىرۆزوكەورەيەدا، بىنىم خویندەنەوہى فاتىحە بەيانىان و ئىواران حەوت جار بەرھەمى باشو گەورەى دەبىت، لە چاكبونەوہو خۇ پاراستن، ئەمە ئەوہ ناگەيەنئىت تەنھا لە كاتى نەخوشيدا فاتىحە بخوینن بەنيازى چاك بونەوہ، بەلكوپىويستە رۆژانە حەوت جار بە دەنگىكى بىستراو بە پامانوسەرنجان لە ماناكەى و ھەولدان بۆئەوہى كارىگەرى لەسەرمان ھەبىت فاتىحە بخوینن، بە مەرچىك بەلئىن بدەين ھەموو رۆژىك پابەند بىن بەم خویندەنەوہىوہ، پاشان دەبىتە ھۆكارىك بۇپاراستنى مروؤ لە نەخوشىيەكان.

ھەروہا جورىك لە بەرگريت پى دەبەخشىت لە پووبەپرووى چەندىن جور نەخوشى، بەلام بە مەرچىك لەوباوہرەدا بىن ئەم سورەتە دەبىتە ماىەى شىفاو چاكبونەوہمان، ئەبى سەعیدى خدرى خوا لىي رازى بىت دەگىرئەوہ: ﴿كنا في مسيرلنا فنزلنا فجاءت جارية فقلت إن سيد المحي سليم وإن نفرنا غيب فهل منكم راقٍ فقام معها رجل ما كنا نأبنه برقية فراقه فبراً فأمرله بثلاثين شاة وسقانا لبنا فلما رجع قلنا له أكنت تحسن رقية أو كنت ترقى قال: لا، مارقت إلا بأم الكتاب (وهي سورة الفاتحة) قلنا لا تحدثوا شيئاً حتى نأتي أو نسأل النبي ﷺ فلما قدمنا المدينة ذكرناه للنبي ﷺ فقال وما كان يدرى أنها رقية اقسما واضربوا لي بسهم﴾ / (البخارى).

واته: (لهگه ل كۆمه لئك له هاوه لآن له گه شتئكدا بوين، له رئگه له نزيك ناواييه كاروانمان خست بۆپشودان و نانخواردن، له ناواييه كه داواى ميوانداريمان كرد، به لآم ئەوان ئاماده نه بون ميوانداريمان بكن، واته داواكهيان رەت كردينه وه، پاش كهمي كهنيزه كي ك هات بۆلامان وتى: گه وره ي هۆزه كه مان مار پيوه ي داوه، ئاياپزيشكي ك ياچاره سه ريكتان لايه، يه ك له هاوه لآن چووه لاي گه وره ي ناواييه كه و) دايكي قورئان واته سورته ي فاتيح ه ي به سه ردا خويند خوداي گه وره شيفاي بۆ نارد، پاشان سى سه رمه ريان پي به خشين وشيريان پيدين. له نيوخوماندا ريككه وتين ئەم رووداوه لاي كه س باس نه كه ين وداهاته كه ش به ش نه كه ين تاده گه رپينه وه بۆ لاي پيغه مبه رى نازيز كاتي ك گه راپينه وه مه دينه روداوه كه مان بۆ پيغه مبه رى نازيز (ﷺ) گي رايه وه، پيغه مبه ر (ﷺ)، به وهاوه له ي فه رمو كه نزاكه ي بۆ كر دبو چۆن زانيت فاتيح ه نزاو پارانه ويه؟! مه به ستي زيره كي و ليها تووي هاوه له كه بوو، پاشان فه رموي داهاته كه به ش بكن و به شي كيش بۆ من دابنين!

ئەمەش بە لگه يه له سه ره وه ي سورته ي فاتيح ه نزا يه كي ته واو به سنورى خوى به مه رجيك چه نديجار بيخوينينه وه، چونكه خواي گه وره نه يني گه وره ي له م سورته دا داناوه، هه روه ا زمانيك كه ئيمه لي تى ناگه ين، به لآم خانه كاني لاشه مان لي تى ده گه ن و كار ليكي له گه لدا ده كەن، له تويزينه وه ي چا كبو نه وه و چاره سه ر به قورئاني پيرو ز سه لم اندومان ه خويند نه وه ي نايه ته كاني قورئان كاري گه ري ته واوي ده بيت له سه ر خانه زي ان لي كه وتوو ه كاني جه سته و گي رانه وه ي هاوسه نكي و چالاكي بۆ جه سته

فهزل وگه وره یی

الحَمْدُ لِلَّهِ

الحمد لله أفضى مَبْلَغِ الحَمْدِ ... والشُّكْرُ لله مِنْ قَبْلِ وَمِنْ بَعْدِ

وأفضَلُ الصَّلَاةِ والتَّسْلِيمِ ... على النَّبِيِّ المصطفى الكَرِيمِ

حهمدوسوپاس وشوکرهه موی لایق به تویه.. ههرتوباقی ده مینی بازار بازاری تویه

هه رکس ئیتاعهت نه کا فهوتاوره نجه رویه

یه کهم هه نگاوی کاروانی خوا په رستی له یه کهم وشه ی فاتیجا ده ست پی ده کا
(الْحَمْدُ لِلَّهِ) یه کهم وشه یه که باوکه ئاده م وتویه تی دوا ی روح به به را
کرانی پشمی، یه کهم چه مک وزاراوه یه له یه کهم لاپه ره ویه کهم سوریه
قورئاندا، سه ره تای وتاری ههینی ونویژودروشمه کانی چه ج به رده وام
به حه مدی خوا ده ست پی ده کات، یه کهم رۆژنامه ی کوردستان سالی
(۱۹۰۲) له یه کهم لاپه ره یدابه (حمد) وسوپاسی خوادهستی پی کردوه و
تیانوسراوه {سه دهه زار شکر و حمد ژخودی تعالی را ئەم موسلمان خهلق
کرین}، حه یف ومخابن بۆرۆربه ی هه ره زۆری رۆژنامه و پۆژنامه نوسانی
ئەم سه رده مه که دینیان زۆر که مه!

سوپاسگوزاری واته پیژانین و وه فاداری پیچه وانه که ی ناشکوری و
بی وه فاییه، ئیمه سوپاسی نه وخوا یه ده که یین که شایسته ی هه موو
حه مدیکه، چونکه (رَبِّ الْعَالَمِينَ) ه خاوه نی هه موده سه لاتی که له هه لسو
راندنی ئەم بونه وهره، خاوه ن په حمه تی بی سنوره (الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ)

خاوهن ملك ومه ليكي دنيا و دواړو ژبه كاتو شويڼه وه (مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ)
 حه مدوسوپاس له سه رئيسلام وئيمان له سه رنعمه ته كاني خوا له گه لمان
 وشه ي حه مدگشتگيروفراوانتره له وشه ي شوكر، چون شوكر له به رانبه ر
 نيعمه ت دهوترى به كرده رويه گوفتار به لام حه مدبه گوفتاره وئاره زو
 مه ندانه يه له به رخوشه ويستي دهوتريت

(الحميد) يه كيكه له ناوه پيرونه كاني خوا، (أحمد) ناوي پيغه مبه ره صلی اللہ علیہ وسلم
 له به رنه وه ي له هه موكه س زياتر خوي ناسيوه وسوپاسي كرده،
 (محمد) يش واتا: سوپاسكراو جيبى سوپاسي هه مو خواپه رستي يكه
 كه له هه مويغه مبه ران زياتر ديني خوي به مروقا يه تي گه يانووه شوين
 كه وتواني سوپاسي نه كه ن له سه رنه ودينه ي كه بو ي هي ناون، خوي
 كه وره وه سفي به نده چا كه كاني به وه كرده كه تو به كارو سوپاسگوزارن
 وه ك فه رمويه تي { التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ .. } (التوبة ١١٢)

دياره (حه مدوشوكر) پي كه وه ته واوكاري يه كترن، شوكر ي راسته قينه
 نه وه يه كه به كرده وه بيت، واته به كار هي ناني نيعمه ته كاني خواله
 ره زامه ندي خوا، بو نمونه: به پله وپايه كه ت به كارو پيشه كه ت به پاره و
 سه ياره كه ت خزمه ت بكه ي خواله خو ت رازي بكه ي، نه ك هه ربه قسه .

* باشترين (حمد) نه وه يه كه روحم وړه حمه تي له گه لدا بيت:

چونكه (الحمد لله) ي فاتيحه له نيوان دو پر حمه ت دايه (الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) ي
 دواي به سمه له و (الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) ي دواي نايه تي دو وه مي فاتيحه،

ئەمەش ئەو دەدەگەيەن^۲ كە خواپە رەستى ھەمووكات ھيوا بەمرؤڧ
دەبە خشى^۲ ولە پرە شىبىنى دورى دەخاتەوہ.

* ھەمدوشوكرانە لە چوارشويڧندا زۆر جوانە. نيشانەى راستى ئيمانە:

۱- لە بەرانبە رەنيعمە تەكاندا بەھى خواى بزانى نەك بە ئازايەتى خۆت
بلى^۲ (ھذا من فضل ربى)، دواى خواردن دواى لەخەو ھەلسان لەسەر

تەندروستى وئەندامانى لاشە. ھتد، بەردەوام سوپاسى خواپكە، وەلە

كاتى خۆشى و ناخۆشى داھەر سوپاسگوزار بە، پيڧغە مەبر^{صلى الله عليه وسلم} لە ھەموو

حالىكدا ھەر سوپاسى خواى كردووە، عَن أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ

عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا رَأَى مَا يُحِبُّ قَالَ: "الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي

بِنِعْمَتِهِ تَمَّ الصَّالِحَاتُ"، وَإِذَا رَأَى مَا يَكْرَهُ قَالَ: "الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ".

۲- بەرانبەر دايك و باوكت بى^۲ وە فامە بە سوپاسيان بكە لە خزمەتيان

دابە، چونكە دواى سوپاسى خوا ئەبى^۲ سوپاسى ئەوان بكەى، وەك

خواى گەورە فەرمويەتى: (... أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ، لقمان/ ۱۴)

۳- سوپاسگوزارى ھاوسەران بەرانبەر يەكتر، كە پويستيان بە يەكترە

بە تايبەت ئافرەتان كە سوپاسى ھاوسەرەكانيان بكەن.

۴- ھەر كەس چاكە يەكى لە گەل^۲ كردى سوپاسى بكە و چاكەى لە گەل^۲

بكەوہ ئەگەر نەنتوانى دوعاى خيىرى بۆ بكە پيڧغە مەبرى خوا^{صلى الله عليه وسلم}

فەرمويەتى: مَنْ صَنَعَ إِلَيْكُمْ مَعْرُوفًا فَكَافِتُوهُ، فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا مَا تُكَافِتُوا بِهِ

فَادْعُوا لَهُ حَتَّى تَرَوُا نَكْمًا قَدْ كَفَّاتُمُوهُ (رواه أبو داود (۱۶۷۲) وصححه الألباني..)

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ مَرْفُوعًا (مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النَّاسَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ)، (رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ)

سوپاسگوزاری راسته قینه .. لهه له سوکه وتا بیبینه

ئه گه رده ته وی بۆت ده رکه وی تاجه ندله (حمد) و سوپاسگوزاری خوا دا دهژی؟ ئهوا باپروانیته هه له سوکه وتی خوی به رانبه رکه، چونکه خوی په روه ردا گار له وه سفی ئیمانداران ده فه رمویت (وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ) الحج/ ۲۴

واته له به هه شتدا دووشتیان پی به خشراوه یه که میان گوفتاری شیرین وله سه رخۆ، دووهم پئی راستی ئه وخوایه ی که هه موو بونه وهر (حمد) و سوپاسگوزاری ده که ن، ئه وهش پادا شته له چه شنی خوی ئه وانه له دنیدا قسه یان شیرین بوه و به رده وام بون له سه ر پئی گای راست (اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ) = (وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ)،

که واته به په وشتی جوان سوپاسگوزاری به رجه سته ده بی بوه موان.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خوینه ری به ریز: ئه م نویسه دوو وتاری هه یینه سالی (۲۰۱۷) له سلیمانی مزگه وتی سه رداری حاجی خالد خویندومه ته وه، هه رچه نده له سه رسوره تی فاتیحه زۆر نوسراوه به لام له به رگرنگی و گه وره یی سوره ته که وپیویستی به رده وامی رۆژانه مان به فاتیحه به باشم زانی به شیوه ی په راویکی بچوک وهه م به تو مارکراوی له سه ر (CD) بخریته خزمه تتان به هیوای قبول و دو عای خیر.

